nieuws

Rechter eist dat Nederland strenger stikstofbeleid voert

nieuws

Een Nederlandse rechter geeft Greenpeace gelijk in een stikstofzaak. De regering moet meer doen om stikstofneerslag op de natuur te beperken. Indien Nederland zijn stikstofuitstoot niet met 22 procent kan verlagen tegen 2030, zal een dwangsom van 10 miljoen euro volgen.

22 JANUARI 2025

Jozefien Verstraete

Lees meer over:
stikstof
Nederland

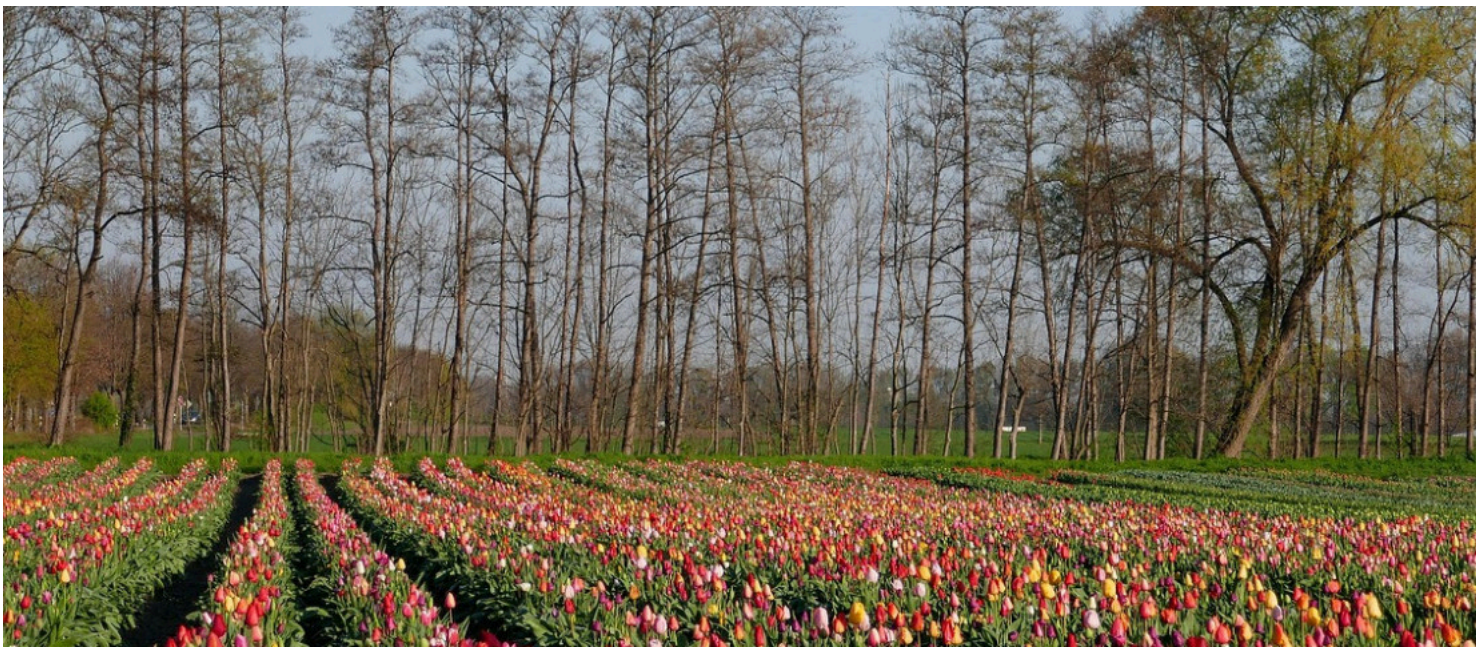

Nederland heeft de doelstelling goedgekeurd om tegen 2030 niet langer meer dan 50 procent van de Natura 2000-gebieden te overbelasten met stikstof. Dit betekent dat de helft van het areaal onder de gemiddelde kritische depositiewaarden (KDW) moet blijven. Momenteel ligt dit percentage op 28. Vorig jaar toonde een doorrekening van de effecten van de stikstofwetgeving aan dat dit aandeel tegen 2030 zou oplopen naar 30 procent. Het planbureau Leefomgeving verklaarde deze prognosestijging doordat een deel van de mogelijke maatregelen nog niet is uitgewerkt en de kritische depositiewaarden in 2023 zijn herzien. De actualisering van de KDW heeft voor een deel van de stikstofgevoelige natuur geleid tot scherpere doelstellingen, waardoor een grotere stikstofreductie nodig is dan oorspronkelijk gepland.
De rechtbank in Den Haag eist nu dat de regering de doelen moet halen die ze voor zichzelf heeft gesteld voor 2030 en verbindt daaraan een dwangsom van 10 miljoen euro. “Deze uitspraak is een feest voor de natuur”, zegt Andy Palmen, directeur van Greenpeace Nederland. “De staat heeft maatregelen almaar voor zich uitgeschoven en de samenleving als geheel, maar ook boeren en bedrijven, in onzekerheid gelaten. Het is wel een feest zonder taart, want het zou niet nodig moeten zijn dat de rechter er opnieuw aan te pas moet komen.”

Geschrapte stikstofplannen

Greenpeace zou volgens de rechter genoeg wetenschappelijke rapporten aangedragen hebben die bewijzen dat de regering te weinig doet om de kwaliteit van de natuur niet te laten verslechteren, zoals opgelegd in de Europese Habitatrichtlijn. De rechter veroordeelt daarbij indirect de stikstofaanpak van het huidig kabinet. De vorige regering trok 24 miljard euro uit om de doelen te halen, maar onder leiding van landbouwminister Femke Wiersma (BoerBurgerBeweging) schrapte het huidige kabinet-Schoof deze stikstofplannen. Sindsdien kwam er nog geen nieuw stikstofplan uit de bus en werd enkel 5,5 miljard euro ingezet voor lopende maatregelen.

nieuws

Nederlandse landbouwminister veegt stikstofaanpak van tafel

6 SEPTEMBER 2024

De rechter oordeelde dat de belangrijkste pijlers voor de beoogde stikstofreductie werden geschrapt en dat er tot nu toe geen nieuw beleid werd opgesteld om de doelen van 2030 te bereiken. Het doel om tegen 2025 al 40 procent van de Natura 2000-gebieden onder de KDW te brengen, mag de regering van de rechter wel laten varen omdat het onhaalbaar zou zijn.

Maatregelen met "ongekende impact"

"We verwachten dat de overheid in het plan van aanpak nu eindelijk haar verantwoordelijkheid neemt en zorgt dat alle relevante sectoren, waaronder de landbouw, verkeer, luchtvaart en industrie, een eerlijke bijdrage leveren", reageert Palmen verder. "De overheid zal met voorstellen moeten komen waarmee de boeren eindelijk duidelijkheid krijgen en op een rechtvaardige manier worden ondersteund bij de noodzakelijke omslag naar ecologische landbouw."

De Nederlandse landbouworganisatie LTO reageert alvast beducht voor de gevolgen als Nederland aan de huidige doelen zal moeten voldoen: "Maatregelen die daarvoor noodzakelijk zijn, zullen een ongekende impact hebben op de agrarische sector, de woningbouw en de Nederlandse economie in totaal. Deze uitspraak toont de absolute noodzaak om de huidige wet aan te passen." LTO roept de regering op om in hoger beroep te gaan.

Wankel kabinet

Vorige maand oordeelde de Nederlandse Raad van State al dat het principe van intern salderen in strijd is met de wet. De toepassing van intern salderen is in Nederland anders dan in Vlaanderen. Daar konden al bij de voortoets de stikstofgevolgen van een nieuwe vergunning weggestreept worden tegen die van de eerder vergunde situatie. Door het schrappen van deze werkwijze wordt in de voortoets, net zoals in Vlaanderen, voortaan enkel nog gekeken naar de stikstofgevolgen van de nieuwe vergunning. Hierdoor ontstonden grote zorgen omdat projecten met terugwerkende kracht zo illegaal zijn geworden. Met de nieuwe uitspraak sluipen nog extra spanningen in het reeds fragiel kabinet-Schoof.

Wiersma laat weten dat het kabinet het stikstofprobleem zeer serieus neemt. "We voeren al veel maatregelen uit en ontwikkelen aanvullend beleid", klinkt het. Maar de BBB-landbouwminister zegt ook de brede maatschappelijke impact van die aanpak niet uit het oog te willen verliezen. "We kunnen immers niet het onmogelijke vragen van mensen en bedrijven." Wiersma zal het vonnis samen met haar collega-ministers bestuderen en sluit de optie voor een hoger beroep niet uit.

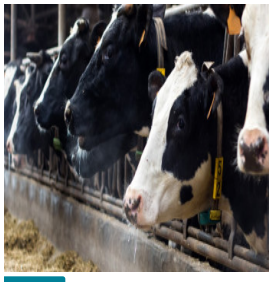

nieuws

Stikstofdecreet: Na landbouworganisaties trekken ook milieuverenigingen naar Grondwettelijk Hof

22 AUGUSTUS 2024

Vlaamse rechtszaak tegen stikstofbeleid

In vergelijking met Nederland heeft Vlaanderen met het stikstofdecreet dat vorig jaar werd goedgekeurd, wel al een concrete aanpak van het stikstofprobleem. Volgens Greenpeace is deze aanpak evenwel niet voldoende. Samen met Bond Beter Leefmilieu en Dryade verzoekt de organisatie het Grondwettelijk Hof om een gedeeltelijke vernietiging van het stikstofdecreet. De eerste stappen werden daarvoor vorige zomer gezet. Volgens de Vlaamse milieuverenigingen beschermt het stikstofdecreet de Vlaamse natuur en volksgezondheid ook niet genoeg en moet de stikstofreductie veel sneller gebeuren. Daarbij halen ze aan dat het stikstofdecreet opgemaakt werd op basis van achterhaalde kritische depositiewaarden en onbetrouwbare reductietechnieken. Om dit laatste aan te klagen startten Dryade, Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt een tweede zaak bij het Grondwettelijk Hof met als doel het decreet over ammoniakemissiereducerende technieken (AER-decreet) te vernietigen.

KDW uit wet?

Nederlands BBB-partijleidster Caroline van der Plas vindt dat het huidige kabinet geen schuld heeft aan de terechtwijzing van de staat door de rechter. "Vorige kabinetten hebben ons in wet- en regelgeving helemaal klemgezet. Dat is waar de rechter aan toetst", zegt ze. Tegelijk pleit Van der Plas ervoor om de KDW uit de wet te halen. "Natuur is belangrijk, maar er zijn meer belangen. Dit zet heel Nederland op slot."

Volgens Vlaams minister van Omgeving en Landbouw Jo Brouns (cd&v) zal het Nederlandse vonnis weinig impact hebben op

Vlaanderen. “Waar Nederland haar KDW-doelstelling vast heeft geschreven in de wet en ondertussen weinig maatregelen treft, heeft Vlaanderen wel zeer concrete maatregelen en zijn onze doelen flexibeler opgesteld”, aldus Brouns. “Dit is exact de reden waarom we zo voorzichtig geweest zijn met afdwingbare doelen. De KDW is een barometer en moet zo gebruikt worden."
Ook Boerenbond verwacht niet dat een gelijkaardige uitspraak in Vlaanderen meteen aan de orde is omdat er al langer een beleid is om de stikstofuitstoot te doen dalen. "We hebben wel een procedure bij het Grondwettelijk Hof aangespannen tegen het stikstofdecreet omdat de landbouwsector in vergelijking met andere sectoren disproportioneel zwaar wordt getroffen en het stikstofdecreet onvoldoende wetenschappelijk en juridisch is onderbouwd", zegt voorzitter Lode Ceyssens. "Boerenbond pleit al geruime tijd voor een beleid dat op een andere leest is geschoeid. Daar moet onze regering nu mee aan de slag gaan."

"Gejuridiseerde politieke stikstofcrisis ten gronde evalueren"

Volgens het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) kan de gerechtelijke beslissing mogelijk toch gevolgen hebben voor Vlaanderen. "Milieuorganisaties in Vlaanderen kunnen zich gesterkt voelen om vergelijkbare juridische stappen te ondernemen indien het beleid als ontoereikend wordt beschouwd", aldus voorzitter Hendrik Vandamme. "Het kan als katalysator werken voor zowel ecologische als beleidsmatige veranderingen die Vlaanderen direct kunnen beïnvloeden. Verder zal de uitspraak ongetwijfeld ook kansen bieden voor verdergaande innovatie en duurzame ontwikkeling, waarbij een evenwicht gevonden kan worden tussen economische en ecologische groei."
Vandamme benadrukt ook het belang dat de benadering van stiktofdeposities en -emissies vanaf de basis herzien moet worden. "Blijven beleid uitrollen op basis van aannames en subjectieve beoordeling van zeer beperkte meetgegevens is en blijft onaanvaardbaar. Het is tijd voor een ambitieuze en holistische benadering om de gejuridiseerde politieke stikstofcrisis eindelijk eens ten gronde te evalueren en op een correcte wijze aan te pakken. Alleen zo kan de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht de toekomst van zowel onze economie als onze natuur veiligstellen."

Bron: NOS / Belga / Eigen berichtgeving

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada